

ЧЕТВЕРТИЙ УНИВЕРСАЛ

УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ.

Народе України!

Твоєю силою, волею, словом стала на землі Українській Вільна Народна Республіка. Справдилась колишня давня мрія батьків Твоїх, борців за вольності і права трулящих. Але в тяжку годину вірогідилась воля України. Чотири роки лютої війни знесилили наш Край і людину, фабрики товарів не виробляють, заводи сплячуться, залізничні розквитані, гроші в ціні падають, хліба зменшилося, настає голод. По краю розилодились юрби грабників і злодіїв, особливо коли посухло з фронту військо, счинивши криваву різню, заколот і руїну на нашій Землі. Через все це не могли відбутися вибори в Українській Установчі Збори в приписаний нашим попереднім Універсалом час і ці Збори, призначені на внішній день, не могли відбутись, щоб прийняти з наших рук нашу тимчасову найвищу революційну владу над Україною, установити лад в Народній Республіці нашій і організувати нове Правительство. А тим часом, Петроградське Правительство Народніх Комісарів, щоб повернути під свою владу Вільну Українську Республіку, ополістило війну України, і насилася на наші землі свої війська-красногвардійців, большевників,—які грабують хліб наших селян і без всякої плати вивозять його в Росію, не жалюючи навіть зерна, наготовленого на засів, вбивають неповинних людей, і сіють сиріак безладдя, злодіяцтво, безчинство.

Ми, Українська Центральна Рада, зробили все, щоб не допустити сєї брато-вбищої війни двох сусідніх народів, але Петроградське Правительство не пішло нам на зустріч, і веде далі криваву боротьбу з нашим Народом і Республікою; крім того, те саме Петроградське Правительство Народніх Комісарів починає залягати мир і кличе на нову війну, називаючи її до того ще священною. Знов польється кров, знов нещасний трудовий народ повинен класти своє життя.

Ми, Українська Центральна Рада, обрана з'їздами селян, робітників і салдатів України, на те пристати ніяк не можемо, ніяких війн піддержувати не будемо, бо Український Народ хоче миру, і мир демократичний повинний бути як найшвидше. Але для того, щоб ні Руське правительство, ні яке инше не ставали Україні на перешкоді установити той бажаний мир, для того, щоб вести свій Край до ладу, до творчої роботи, до скріплення революції та волі нашої, ми, Українська Центральна Рада, сповідаємо всіх громадян України: однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною Вільною Суверенною Державою Українського Народу. Зо всіма сусідніми державами як то: Росія, Польща, Австрія, Румунія, Туреччина та інші, ми хочемо жити в згоді і приязні, але ні одна з них не може втручатися в життя Самостійної Української Республіки,—владу у ній буде належати тільки Народові України, іменем якого, поки зберуться Українські Установчі Збори, буде радити ми, Українська Центральна Рада, представляючи робочого народу селян, робітників і салдатів, та наш виконавчий орган, який однині матиме назву „Ради Народніх Міністрів“.

Насамперед, приписуємо Правительству Республіки—нашої Раді Народніх Міністрів—від сього дня вести розпочаті нею вже переговори про мир з Центральними Державами цілком самостійно і довести їх до кінця, не зважаючи ні на які перешкоди з боку яких-небудь інших частин бывшої Російської Імперії, і установити мир, щоб наш Край розпочав своє господарське життя в спокою і згоди.

До так званих большевників, та інших напасників, що нищать та руйнують наш Край, приписуємо Правительству Української Народної Республіки твердо і рішуче взятись до боротьби з ними, а всіх громадян нашої Республіки закликаємо не жалюючи життя боронити добробут і свободу. Наша Народна Українська Держава повинна бути вичищена од наслідків з Петрограду напасників, які топчуть права Української Республіки.

Незмінно тяжка війна, розпочата буржуазними правительствами, тяжко змучила наш Народ, вже знищила наш Край, розбила господарство. Тепер тому мусить бути кінець, з тим, як армія буде демобілізуватися, приписуємо одпускати де-яких після підтвердження мирних переговорів розпустити армію зовсім. Потім, замість постійної армії, завести народню миліцію, щоб військо наше служило охороною робочого народу, а не бажанням пануючих верств.

Порушоновані війною і демобілізацією місцевості мають бути відновлені за поміччю і заходом нашого Державного Скарбу. Коли воєнки наші повернуться до дому, народні ради, волосні, повітові та городські думи мають бути перевибрані в час, який буде приписано, щоб і воєнки наші мали в них голос, а тим часом, аби встановити на місця таку владу, до якої б мали довіряти і яка б опиралась на всі революційно-демократичні верстви народу, Правительство повинно закликає до співробітництва ради селянських, робітничих і салдатських депутатів, вибраних з місцевої людности.

В справі земельній комісія, вибрана на останній сесії нашій, уже виробила закон про передачу землі трудовому народові без викупу, прийнявши за основу скасування власності—соціалізацію землі, згідно з нашою постановою на восьмій сесії. Закон сей буде розглянено за кілька днів в повній Центральній Раді.

Рада Народніх Міністрів вживе всіх заходів, щоб передача землі в руки трулящих ще до початку весняних работ через земельні комітети неодмінно відбулась.

Ліси, води і всі багатства підземні, як добро Українського трулящого народу, переходить в порядкування Української Народної Республіки.

Війна також відбрала на себе всі трудові робітні сили нашої країни. Більшість заводів, фабрик, майстерень виробляли тільки те, що було потрібно для війни, і народ зостається зовсім без товарів. Тепер війни кінець. Отож приписуємо Раді Народніх Міністрів негайно приступити до переведення всіх заводів і фабрик на мирний стан, на вироблення продукції, потрібних насамперед трулящим масам.

Та сама війна наплодила сотні тисяч безробітних, а також і інвалідів. В Самостійній Народній Республіці України не повинен терпіти ні один трулящий чоловік. Правительство Республіки має підняти промисловість Держави, має розпочати творчу роботу в усіх галузях, де всі безробітні могли б найти працю і прикласти свою силу і—вжити всіх заходів до забезпечення скалічених та потерпілих від війни.

За старого ладу торгівці та різні посередники наживали з бідних пригноблених класів величезні капітали. Однині Українська Народна Республіка бере в свої руки найважливішу галузь торгівлі і весь дохід з неї потратить на користь народу. За товарами, які будуть перевозитись з за кордону і вивозитись за кордон, буде доглядати сама Держава наша, щоб не було такої дорожничі, яку терплять найбільшій класи через спекулянтів. Правительству Республіки на виконання сього приписуємо зробити і представити на затвердження закон, про це, а також про монополію заліза, шкури, тютюну і інших продуктів і товарів, з яких найбільше бралось прибутків з робочих класів, на користь нетрулящихся.

Так само приписуємо встановити державно-народний контроль над всіма банками, які кредитами, позиками нетрудовим масам допомагали висисувати класи трудові. Однині позичкова поміч банків має даватись головним чином на піддержку трудового населення та розвиток народнього господарства Української Народної Республіки, а не на спекуляцію та різні банкові експлуатації і виганки.

На ґрунті безладдя, неспокою в житті та недостачі продуктів росте недоволення серед де-якої частини людности. Тим недоволенням користуються різні темні сили і підбивають неспівомних людей до старих порядків. Сї темні сили хочуть знову повернути всі вільні народи під єдине царське ярмо Росії. Рада Народніх Міністрів повинна рішуче боротись з усіма контр-революційними силами. А всякого, хто кликатиме до повстання проти Самостійної Української Народної Республіки, до звороту старого ладу, того карати, як за державну зраду.

Всі демократичні свободи, проголошені третім Універсалом, Українська Народна Республіка підтверджує, і з—окрема проголошує: у Самостійній Народній Українській Республіці всі наші користуються правом національно-персональної автономії, признаним за ними законом 9-го січня.

Всього, чого з вичисленого в сім Універсалі не астигнемо зробити ми, Центральна Рада, в найблизчих тижнях, те повно довершать, справлять і до останнього порядку приведуть Українські Установчі Збори. Ми закликаємо всіх громадян і иншим провадити вибори до них як найшвидше, вжити всіх заходів, щоб пірахових голосів закінчено як найскоріше, щоб за кілька тижнів зібралися сї наші Установчі Збори—нашанцій господар і впорядчик Землі нашої—і закріпили свободу, лад і добробут конституції Незалежної Української Народної Республіки на добро всього трулящого народу—тепер і на будучину.

Сьому Найвищому нашому органу належатиме рішити про федеративний зв'язок народними республіками бывшої Російської держави.

До того часу всіх громадян Самостійної Української Народної Республіки кличемо непохитно стати на сторожі добутої волі та прав нашого Народу і всіма силами боронити свою долю від всіх ворогів селянсько-робітничої Самостійної Республіки Української.

Українська Центральна Рада.